

**GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL**

betekinthető

1026 Budapest, Riadó u. 1-3.

Levélcím: 1534 Budapest, Pf. 958

Telefon: (06-1) 472-8900

Szervezeti egység: Antitröszt Iroda

Iktatószám: VJ/34-384/2020.

V é g z é s

A Gazdasági Versenyhivatal a Kulcsár és Sztankó Ügyvédi Iroda (1041 Budapest, Templom utca 4. 2/9.), valamint a Dr. Hardicsay Ügyvédi Iroda (7621 Pécs, Munkácsy M. u. 27. 1/3.) által képviselt **Duna-Dráva Cement Korlátolt Felelősségű Társaság** (2600 Vác, Kőhidpart dűlő 2.), a DLA Piper Posztl, Nemescsói, Györfi-Tóth és Társai Ügyvédi Iroda (1124 Budapest, Csörsz utca 49-51.) által képviselt **Holcim Magyarország Korlátolt Felelősségű Társaság** (7953 Királyegyháza, Cement utca 1., korábbi elnevezése: Lafarge Cement Magyarország Gyártó és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság) és a Hegymegi-Barakonyi és Társa Baker & McKenzie Ügyvédi Iroda (1051 Budapest, Dorottya utca 6.), valamint helyettesítési meghatalmazással a Horváth M. András Ügyvédi Iroda (1094 Budapest, Bokréta utca 32-36. IV. emelet 8.) által képviselt **Danucem Magyarország Korlátolt Felelősségű Társaság** (1138 Budapest, Váci út 144-150., korábbi elnevezése: CRH Magyarország Korlátolt Felelősségű Társaság) eljárás alá vont vállalkozásokkal szemben gazdasági erőfölénnyel való visszaélés tilalmának feltételezett megsértése miatt indított versenyfelügyeleti eljárásban meghozta az alábbi

v é g z é s t .

A Gazdasági Versenyhivatal a versenyfelügyeleti eljárást megszünteti.

E végzés ellen a közléstől számított nyolc napon belül a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsához címzett fellebbezéssel lehet élni. A fellebbezésnek a végzés

végrehajtására halasztó hatálya van. A fellebbezésért 3000 forint illetéket kell fizetni, melyet a fellebbezés előterjesztője a fellebbezést megelőzően átutalással köteles leróni.

I n d o k o l á s

I. T é n y á l l á s

1.1. Az eljárás tárgya

A Gazdasági Versenyhivatal 2020. október 14-én indított versenyfelügyeleti eljárást a Duna-Dráva Cement Korlátolt Felelősségű Társasággal (a továbbiakban: DDC), a Holcim Magyarország Korlátolt Felelősségű Társasággal (a továbbiakban: HOLCIM) és a Danucem Magyarország Korlátolt Felelősségű Társasággal (a továbbiakban: DANUCEM, a továbbiakban együtt: eljárás alá vont vállalkozások) szemben, mivel észlelte, hogy az ezen három vállalkozás által érvényesített, cementtermékekre vonatkozó árszintek és szállítási feltételek az elmúlt évek során, azonos időszakokban vizsgálva, nagymértékű hasonlóságot mutattak. Megállapítható továbbá az is, hogy a hazai cement piacon megfigyelhető folyamatok és érvényesülő árszintek körében kifejezetten magas fokú az átláthatóság. A magyarországi cementpiacon észlelt folyamatok és a három eljárás alá vont vállalkozás között azonosítható párhuzamos gazdasági érdekek nyomán felmerült annak gyanúja, hogy a DDC, a HOLCIM és a DANUCEM hallgatólagosan összehangolt, nagymértékben azonos piaci magatartást folytattak és folytatnak napjainkig. Az ennek eredményeképpen kialakult, mindhárom vállalkozás által tartósan folytatott üzletpolitikán keresztül pedig együttesen képessé váltak a Magyarországon alkalmazott cementárak befolyásolására, a versenytársak piacra lépésének akadályozására, valamint köztük a vizsgált magatartás hiányában kialakuló versenyből származó fogyasztói jólét csökkentésére.

A vállalkozások ezen magatartásukkal a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 21. § a), i) és j) pontjaiban foglalt tényállások megvalósításával valószínűsíthetően megsértették a Tpv. 21. §-ában előírt tilalmat. Mivel továbbá a fenti magatartás a

tagállamok közötti kereskedelem érintettségéről szóló bizottsági közlemény¹ szerint alkalmas lehet arra, hogy a tagállamok közötti kereskedelemre érzékelhető hatást gyakoroljon, az valószínűsíthetően egyúttal az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ.) 102. cikkében előírt tilalmat is megsértette.

A közérdek védelme szükségessé tette az eljárás lefolytatását, tekintettel arra, hogy az eljárás alá vont vállalkozások együttes piaci részesedése kiemelkedő a hazai cement forgalomból, valamint magatartásuk jellege és földrajzi kiterjedése miatt a magatartás valószínűsíthetően a magyarországi cement kínálat jelentős részét – és ezen keresztül széles vevői kört – érint.

A versenyfelügyeleti eljárás kiterjed az eljárás alá vontak 2015. évtől kezdődően a magyarországi cementforgalmazáshoz kapcsolódóan folytatott mindazon tevékenységére, amelyet a cement termékek értékesítési feltételeinek kialakításához és alkalmazásához, valamint piaci pozíciójuk megtartása vagy megerősítése érdekében kifejtettek.

1.2. Az eljárás során elvégzett vizsgálati cselekmények

A Gazdasági Versenyhivatal a versenyfelügyeleti eljárás során a tényállás tisztázása érdekében – a Tpv. 64/F. §-a és az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 68. § (1) bekezdése szerinti – szemlét foganatosított a Magyar Cement-, Beton-, és Mészipari Szövetség és a Cemkut Cementipari Kutató Fejlesztő Korlátolt Felelősségű Társaság székhelyén.

A Gazdasági Versenyhivatal továbbá több ízben adatkéréssel kereste meg az eljárás alá vontakat, a CRH cégcsoport szlovákiai székhelyű gyártó vállalkozását, valamint az eljárás alá vontakkal üzleti kapcsolatban álló kereskedőket.

1.3. Az eljárás alá vont vállalkozások bemutatása

---

¹ A Szerződés 81. és 82. cikkében szereplő, a kereskedelemre gyakorolt hatás fogalmáról szóló iránymutatás (2004/C 101/07 bizottsági közlemény; HL C 101., 2004.4.27., 81. o.).

1.3.1. A DDC²

A DDC 1990. január 1-jén alakult vállalkozás, melynek tulajdonosa 50-50%-ban a németországi SCHWENK Zement Beteiligungen GmbH és – a HeidelbergCement Central Europe East Holding B.V.-n keresztül – a szintén németországi HeidelbergCement AG.³ A DDC Magyarország egyik meghatározó építőanyag-gyártója, cementet, transzportbetont, valamint kavics és beton-adalékanyag termékeket állít elő és értékesít. Éves nettó árbevétele 2022-ben meghaladta az 73,8 milliárd forintot, átlagos állományi létszáma 2022-ben 602 fő.

A DDC fő tevékenysége a cementgyártás, melyet jelenleg két hazai cementgyárban végez, Dél-Dunántúlon Beremenden, valamint Pest megye északi részén, Vácott. A váci gyár 1963-ban, úgynevezett zöldmezős beruházásként épült fel, és mára Európa egyik legkorszerűbb cementgyárává vált. Az elmúlt évtizedek alatt több mint 27 millió tonna klinkert és 36 millió tonnát meghaladó cementet gyártott. A mai beremendi gyár 1972 óta működik.

1.3.2. A HOLCIM⁴

A HOLCIM 2006-ban jött létre Nostra Cement Kft. néven az osztrák Strabag Csoport tagjaként. Később, mikor a francia kötődésű Lafarge csoport megszerezte az eljárás alá vont tulajdoni hányadának 70%-át és ezzel egyedüli irányítást szerzett felette, az eljárás alá vontat Lafarge Cement Magyarország Kft.-re nevezték át. 2015-ben, a svájci Holcim Csoport és a Lafarge Csoport fúziójával a HOLCIM a LafargeHolcim Csoport tagjává vált és annak egyedüli irányítása alá került. A vállalkozás neve 2023 májusában Holcim Magyarország Kft.-re módosult.

A HOLCIM eredeti célja egy új cementgyár tervezése, kivitelezése és működtetése volt Magyarországon, mely cementgyár 2011-ben kezdte meg működését

---

² VJ/34-23/2020. számú adatszolgáltatás 2. kérdésre adott válasz, VJ/34-269/2020. számú adatszolgáltatás 1. kérdésre adott válasz, VJ/34-364/2020. számú feljegyzés 1. számú melléklete

³ Egyik tulajdonos vállalkozás sem aktív Magyarországon a DDC-vel kapcsolatos tevékenységén kívül.

⁴ VJ/34-26/2020. számú adatszolgáltatás 2. kérdésre adott válasz, VJ/34-271/2020. számú adatszolgáltatás 1. kérdésre adott válasz, VJ/34-364/2020. számú feljegyzés 2. számú melléklete

Királyegyházán. A HOLCIM jelentős gazdasági szereplővé és munkaadóvá vált az érintett régióban. A HOLCIM éves nettó árbevétele 2022-ben több mint 31 milliárd forint, átlagos állományi létszáma pedig 152 fő.

I.3.3. A DANUCEM⁵

A DANUCEM 2012. július 31-én jött létre Holcim Magyarország Kft. néven a Holcim csoport tagjaként. Később⁶, 2015 augusztusában, mikor a Holcim Észak-Duna Régióját (Ausztria, Szlovákia, Magyarország) megszerezte az ír székhelyű CRH Plc multinacionális cégcsoport, annak egyik leányvállalata, a Ferrobeton Zrt. felvásárolta a Holcim Magyarország Kft.-t, ennek eredményeként a vállalkozás neve CRH Magyarország Kft.-re változott. 2021. október 1-jétől az Észak-Duna Régióban a CRH csoport bevezette a Danucem márkanévet, így a vállalkozás új elnevezése Danucem Magyarország Kft. lett.

A DANUCEM cement termékeket nem gyárt, hanem vállalkozáscsoportjának, a CRH csoportnak szlovák székhelyű tagja, a Danucem Slovensko a.s. két szlovák gyárában előállított cement termékeket értékesíti Magyarországon. A DANUCEM általi értékesítés a cement termékek közül a szürke cement termékekre terjed ki, [ÜZLETI TITOK!].

A DANUCEM 2022. évi nettó árbevétele több mint 51 milliárd forint, átlagos állományi létszáma pedig 173 fő.

I.3.4. Az eljárás alá vont vállalkozások közti (üzleti) kapcsolat

Mindhárom eljárás alá vont tagja a Magyar Cement-, Beton- és Mészipari Szövetségnek (a továbbiakban: Cembeton). A Cembeton a cement, mész, kő és kavics ipar, a beton- és adalékszer-gyártók érdekeinek képviselőjét látja el. A Cembeton elnöke a DDC-nél 2022. december végéig elnök-vezérigazgatói pozíciót betöltő [személyes

---

⁵ VJ/34-29/2020. számú adatszolgáltatás 2. és 5. kérdésre adott válasz, VJ/34-261/2020. számú adatszolgáltatás 1. kérdésre adott válasz, VJ/34-364/2020. számú feljegyzés 3. számú melléklete

⁶ A Holcim és a Lafarge Csoport fúziójakor. Lásd: I.3.2. pont

adat] elnökségi ülésein pedig – mint a Cembeton tagja – rendszeresen részt vesz a másik két eljárás alá vont is.⁷

Mindhárom eljárás alá vont tagja továbbá a Magyar Szabványügyi Testületnek, melynek fő tevékenysége a nemzeti szabványok kidolgozása, jóváhagyási, közzététele, módosítása és visszavonása.⁸

Fentiekén túl az eljárás alá vont vállalkozások eseti jelleggel kétoldalú tartaléküzemi,⁹ valamint szintén eseti jelleggel, illetve határozott időre szállításra, eszköz bérbeadásra vonatkozó szerződéseket kötöttek egymással, előfordul továbbá, hogy közvetve, az egyikük vállalkozáscsoportjába tartozó vállalkozások útján is eseti jellegű vásárlásokra vonatkozó üzleti kapcsolatban álltak/állnak egymással.¹⁰

I.4. A szürke cement piacának bemutatása

I.4.1. A cement¹¹

A cement az építőipar egyik alapvető közbenső terméke, elsődleges felhasználási célja a betongyártás. A cementgyártás alapanyaga a mészkő és az agyag – ezekből előállított közbenső termék a klinker –, illetve a gipsz (továbbá egyéb kötőanyagok, pl. kohósalak, szénpernye).

A cementtípusok között elkülöníthető a szürke és a fehér cement. Utóbbinak színéből adódik a különlegessége, felhasználása során ez a jellemzője dekorációs célból meghatározó. A magyarországi cementgyárak nem foglalkoznak fehér cement előállításával, a fogyasztást jellemzően dán, német és szlovák import elégíti ki.

---

⁷ VJ/34-23/2020. számú adatszolgáltatás 4. kérdésre adott válasz; VJ/34-29/2020. számú adatszolgáltatás 4. kérdésre adott válasz; VJ/34-31/2020. számú adatszolgáltatás 4. kérdésre adott válasz és 2. számú mellékletei közül a jegyzőkönyvek; VJ/34-364/2020. számú feljegyzés 4., 5. és 6. számú melléklete

⁸ VJ/34-29/2020. számú adatszolgáltatás 4. kérdésre adott válasz; VJ/34-31/2020. számú adatszolgáltatás 4. kérdésre adott válasz; VJ/34-364/2020. számú feljegyzés 7. számú melléklete

⁹ Az ilyen megállapodás értelmében szállításra kizárólag műszaki okból kerül sor.

¹⁰ VJ/34-23/2020. számú adatszolgáltatás 4. kérdésre adott válasz; VJ/34-29/2020. számú adatszolgáltatás 4. kérdésre adott válasz; VJ/34-31/2020. számú adatszolgáltatás 4. kérdésre adott válasz, VJ/34-261/2020. számú adatszolgáltatás 2. kérdésre adott válasz, VJ/34-269/2020. számú adatszolgáltatás 2. kérdésre adott válasz, VJ/34-271/2020. számú adatszolgáltatás 3. kérdésre adott válasz

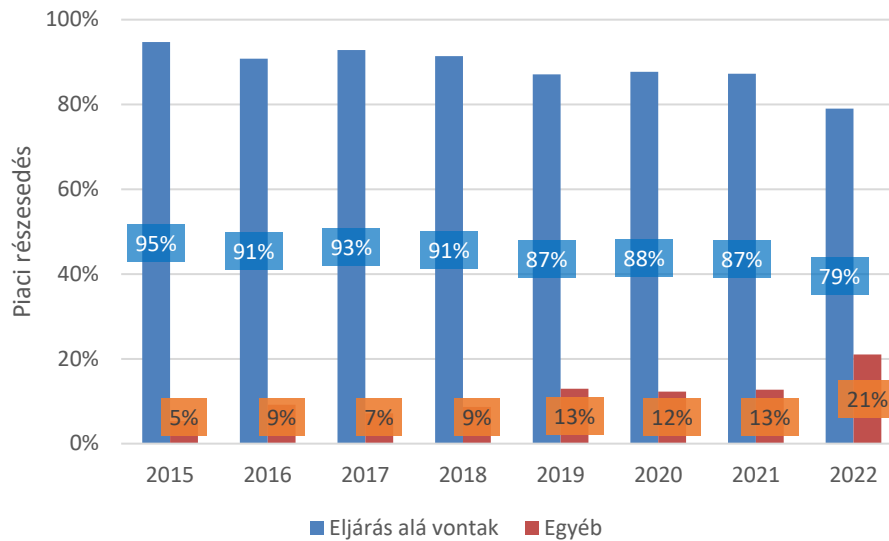
¹¹ VJ/34-364/2020. számú feljegyzés 8. számú melléklete.; VJ/34-29/2020. számú adatszolgáltatás 5. kérdésre adott válasz

A cement termékeket színükön túl többféleképpen, elsősorban összetételük, kiegészítőanyag-tartamuk fajtája és mennyisége, szilárdságuk, illetve különleges tulajdonságaik alapján lehet csoportosítani. Összetételük alapján szabványos jelölések szerint sorolják be az egyes fajtákat öt fő terméktípust megkülönböztetve, melyek közül a legelterjedtebb fajta a szürke cementfajták közé tartozó közönséges portlandcement.

1.4.2. A piac szereplői

Magyarországon jelenleg két vállalkozás, a DDC és a HOLCIM gyárt szürke cementet három gyárban: a DDC Beremenden és Vácott, a HOLCIM Királyegyházán. A hazai szürke cement kínálat nagyobb hányadát ezen két eljárás alá vont gyárai biztosítják. A legnagyobb importáló a szlovákiai Danucem Slovensko a.s., melynek termékeit itthon a harmadik eljárás alá vont, a DANUCEM forgalmazza.

[a konkrét adatokat tartalmazó ábra ÜZLETI TITOK!]

1. számú ábra: Piaci részesedések alakulása a vizsgált időszakban¹²¹³¹⁴ (beérkezett és KSH adatok alapján saját szerkesztés)

[az ábra ÜZLETI TITOK!]

2. számú ábra: Relatív piaci részesedések alakulása a vizsgált időszakban (beérkezett adatszolgáltatások alapján saját szerkesztés)¹⁵

¹² A hazai szürke cement kínálat úgy került meghatározásra, hogy az adatszolgáltatásokból származó belföldi gyártók által közölt mennyiséghez hozzáadásra került a termék szerinti besorolású Központi Statisztikai Hivatal (KSH) által közölt import, és levonásra került a KSH által ugyanezen módon közölt export. A KSH adatbázisában a portlandcement (kiv. fehér cement), cementklinker, bauxitcement és a hidraulikus cement tekinthetők a legnagyobb volumenben exportált, illetve importált szürke cementfajtáknak. Ebből adódóan ezen cementfajták volumen adatai kerültek felhasználásra az 1. ábra elkészítése során.

¹³ VJ/34-54/2020., VJ/34-56/2020. és VJ/34-57/2020. számú adatszolgáltatásoknak a 3. kérdésére adott válaszai, valamint a VJ/34-261/2020., VJ/34-269/2020., VJ/34-271/2020. számú adatszolgáltatások 9. kérdésére adott válaszai, valamint a VJ/34-29/2020. számú adatszolgáltatás 8. számú mellékletében foglaltak alapján.

¹⁴ Központi Statisztikai Hivatal adatainak elérhetősége:

<https://statinfo.ksh.hu/Statinfo/QueryServlet?ha=KA0120>

¹⁵ VJ/34-54/2020., VJ/34-56/2020. és VJ/34-57/2020. számú adatszolgáltatásoknak a 3. kérdésére adott válaszai, valamint a VJ/34-261/2020., VJ/34-269/2020., VJ/34-271/2020. számú adatszolgáltatások 9. kérdésére adott válaszai, valamint a VJ/34-29/2020. számú adatszolgáltatás 8. számú mellékletében foglaltak alapján.

A rendelkezésre álló adatok alapján a magyarországi piacon értékesített szürke cement mennyiségének körülbelül 90-95 százaléka a három eljárás alá vont vállalkozáshoz tartozott 2015 és 2018 között, az egyéb vállalkozásoktól származó mennyiség pedig 10 százalék körül mozgott. 2019 és 2021 között ez a részesedés valamelyest lecsökkent, 87-88 százalékra, majd 2022-re egy jelentős változás vált tapasztalhatóvá az értékesítések megoszlásában. Az eljárás alá vont vállalkozások értékesítési aránya a vizsgált periódus legalacsonyabb szintjére, 79 százalékra csökkent.

A három eljárás alá vont egymáshoz viszonyított relatív piaci részesedései szerint a DDC [ÜZLETI TTOK!] stabilan fennmaradt [35-50%] százalék körül. A HOLCIM 2018 és 2021 között [ÜZLETI TITOK!] mennyiségű szürke cementet értékesített, mint a DANUCEM, noha ez időszakosnak bizonyult, mivel 2022-re a DANUCEM [ÜZLETI TITOK!] a HOLCIM-mal szemben.

A nagykereskedőként az eljárás alá vontakkal kapcsolatban álló vállalkozások közül többen partnerei két vagy mindhárom eljárás alá vontnak.

A versenyfelügyeleti eljárás során megkeresett¹⁶ kereskedők többsége úgy nyilatkozott, hogy – közvetve¹⁷ vagy közvetlenül – kizárólag az eljárás alá vont(ak)tól szerez be szürke cementet. Egyéb beszerzési források esetén külföldi: szlovák, horvát, osztrák, olasz, román, boszniai, illetve máltai székhelyű vállalkozásokat jelöltek meg beszerzési forrásként.¹⁸ Az eljárás alá vontakon kívüli beszerzési forrásokkal

---

¹⁶ VJ/34-87/2020 - VJ/34-96/2020., VJ/34-98/2020 - VJ/34-111/2020., VJ/34-125/2020 - VJ/34-139/2020., VJ/34-144/2020 - VJ/34-146/2020., VJ/34-149/2020., VJ/34-151/2020., VJ/34-152/2020., VJ/34-220/2020 - VJ/34-233/2020., VJ/34-244/2020., VJ/34-246/2020 - VJ/34-248/2020., VJ/34-250/2020 - VJ/34-254/2020., VJ/34-256/2020., VJ/34-279/2020., VJ/34-280/2020., VJ/34-282/2020., VJ/34-283/2020., VJ/34-285/2020., VJ/34-316/2020., VJ/34-318/2020 - VJ/34-320/2020., VJ/34-324/2020 - VJ/34-332/2020., VJ/34-335/2020 - VJ/34-343/2020., VJ/34-345/2020 - VJ/34-347/2020., VJ/34-350/2020 - VJ/34-352/2020., VJ/34-354/2020., VJ/34-357/2020., VJ/34-362/2020.; VJ/34-366/2020 számú adatszolgáltatások

¹⁷ Egyes vállalkozások megjelöltek egyéb, belföldi beszerzési forrást is, ezek többsége azonban szintén az eljárás alá vontaktól szerzi be a szürke cementet.

¹⁸ Szlovákia: Danucem Slovensko a.s., Cemmac a.s., ZEOCEM a.s., Ladce Povazska, FMDP s.r.o
Horvátország: Nexe d.d., MSCO d.o.o.

kapcsolatban a kereskedők nagy része úgy nyilatkozott, hogy ezen beszerzések csekély mennyiségűek vagy eseti jellegűek, különösen a földrajzi távolság miatt. A 2022-es évtől kezdve azonban a piacon végbement változások hatására a korábbi évekhez képest nagyobb mennyiségben kezdtek import termékeket vásárolni a kereskedők.¹⁹

Az eljárás alá vontak az általuk gyártott (illetve a DANUCEM esetében forgalmazott) termékeket több csatornán keresztül értékesítik, egyrészt a Magyarországon működő cement kis- és nagykereskedők részére, másrészt közvetlenül a végfelhasználók felé.²⁰

1.4.3. A Magyarországon értékesített szürke cement mennyisége

Az eljárás alá vont vállalkozások által előállított (a DANUCEM esetében forgalmazott) szürke cementből a magyar piacon évente értékesített mennyiség a következő ábra szerint alakult 2015 és 2022 között.

[a konkrét adatokat tartalmazó ábra ÜZLETI TITOK!]

Ausztria: Baumit GmbH, Oland Handels GmbH, Taniko Ölprodukte GmbH, W&P Zement GMBH, Alpacem Zement Austria GmbH

Málta: Oland Trading Limited

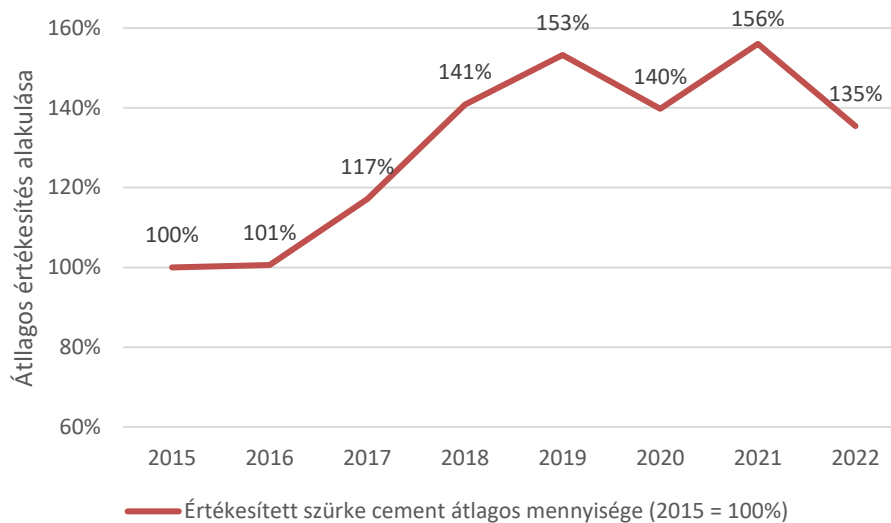
Olaszország: Italcementi SPA

Bosznia-Hercegovina: Lukavac Cement d.o.o.

Holcim cégcsoport: Románia, Ausztria

¹⁹ Részletesebben lásd: I.4.5. cím

²⁰ VJ/34-23/2020. számú adatszolgáltatás 7. kérdésre adott válasz; VJ/34-29/2020. számú adatszolgáltatás 7. kérdésre adott válasz; VJ/34-31/2020. számú adatszolgáltatás 7. kérdésre adott válasz

3. számú ábra: Magyarországon értékesített szürke cement mennyisége a vizsgált időszakban (beérkezett adatszolgáltatások alapján saját szerkesztés)²¹

A 2020-at megelőző években nagy mértékben nőtt a három eljárás alá vont vállalkozás által értékesített szürke cement mennyisége a hazai piacon – 2015-ről 2019-re az átlagos értékesített mennyiség a másfélszeresére növekedett. A koronavírus járvány hatására a 2020-as évben az értékesített mennyiség a 2018-as szintre esett vissza.²² Ezt követően 2021-ben egyfajta fellendülés, majd 2022-re újabb visszaesés volt tapasztalható. Utóbbiban szerepet játszhattak az orosz-ukrán háború hatásai, illetve a DDC és a Holcim esetében a belföldi termelésre kivetett kiegészítő bányajáradék is.²³

1.4.4. A piac jellemzői²⁴

²¹ VJ/34-54/2020., VJ/34-56/2020. és VJ/34-57/2020. számú adatszolgáltatásoknak a 3. kérdésére adott válaszai, a VJ/34-261/2020., VJ/34-269/2020., VJ/34-271/2020. számú adatszolgáltatások 9. kérdésre adott válaszai, valamint a VJ/34-29/2020. számú adatszolgáltatás 8. számú mellékletében foglaltak alapján

²² VJ/34-23/2020. számú adatszolgáltatás 13. kérdésre adott válasz

²³ Részletesebben lásd: I.4.5. cím

²⁴ VJ/34-23/2020. számú adatszolgáltatás 14. kérdésre adott válasz; VJ/34-29/2020. számú adatszolgáltatás 14. kérdésre adott válasz; VJ/34-31/2020. számú adatszolgáltatás 14. kérdésre adott válasz; VJ/34-261/2020. számú adatszolgáltatás 5. kérdésre adott válasz, VJ/34-269/2020. számú adatszolgáltatás 3. és 5. kérdésre adott válasz, VJ/34-271/2020. számú adatszolgáltatás 5. kérdésre adott válasz, harmadik feles adatszolgáltatások (16. lábjegyzetben felsoroltak)

A szürke cement keresletének változása egyenes arányban áll az építőipar teljesítményével és az egyéb építőanyagok iránti igény alakulásával. A szürke cement magyarországi piaca 2015-től kezdve jelentős növekedésnek indult, 2017-től pedig egy nagyobb ugrás volt megfigyelhető a cement iránti keresletben, ami 2018-2019-ben csúcsosodott ki. A jelentős növekedés köszönhető volt a különféle állami intézkedéseknek is, mint amilyen a CSOK, a babaváró hitel, illetve az egyéb lakásvásárlást/felújítást támogató programok. A kiugró kereslet miatt 2019-ben jelentős cementhiány alakult ki, ami hozzájárult a cement termékek árának növekedéséhez. A kereslet növekedésében kisebb megtorpanás a 2020. év elején volt tapasztalható a koronavírus-járvány miatt, ezt követően azonban ismét folytatódott a növekedés. A cement termékek árának növekedéséhez a 2019-ben kialakult cementhiányon túl nagymértékben hozzájárult a szén-dioxid kvóták (CO₂ kvóta) árának növekedése is.

2021. július 9-én lépett hatályba a gazdaság újraindítása érdekében fizetendő kiegészítő bányajáradékról szóló 404/2021. (VII.8.) Korm. rendelet, melynek értelmében a fizetésre kötelezett – jelen esetben cement termék gyártója - az általa kitermelt, feldolgozott vagy gyártott, építési alapanyagként szolgáló cement 20 000 forint/tonna - általános forgalmi adó nélkül számított - áron felüli értékesítése esetén a tényleges árbevétel, az értékesített mennyiség és a rendeletben meghatározott ár alapján megállapított árbevétel különbségének 90 százalékát kiegészítő bányajáradékként köteles megfizetni.²⁵ Ugyanezen napon lépett továbbá hatályba a gazdaság újraindítása érdekében meghozandó, az építőipari ellátásbiztonság szempontjából stratégiai jelentőségű nyersanyagok és termékek kivitelével kapcsolatos regisztrációs eljárásról és egyéb intézkedésekről szóló 402/2021. (VII. 8.) Kormány rendelet is, melynek 1. §-a szerint cement Magyarország területéről külföldre az építésgazdaságért felelős miniszterhez történő regisztrációt és a bejelentés tudomásulvételének visszaigazolását követően értékesíthető, illetve vihető ki.

---

²⁵ 404/2021. (VII.8.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés e) pontja

A 2021-et követő időszakban döntően befolyásolta a piacot, gyártási költségeket és ellátási biztonságot a koronavírus-járvány utáni energia árrobbanás, az orosz-ukrán háború és az abból fakadó energiaválság, kiszámíthatatlan környezet, az alapanyag árak és a jelentős EUR/HUF árfolyam ingadozás, forintgyengülés. Az adatszolgáltatások szerint továbbá a 2021-ben bevezetett, a magyarországi gyártókat terhelő bányajáradék, a náluk felmerülő, huzamosabb ideig tartó műszaki problémák, karbantartások, értékesítési korlátozások miatti túlkereslet eredményeképp Magyarországon növekedésnek indult az import részaránya. A 2023-as évet pedig a kereslet, és ezzel párhuzamosan a cement árának csökkenése jellemzi.

A megkeresett kereskedők szerint a fentiekén túl jelentős piaci változásnak tekinthető a HOLCIM megjelenése a magyar piacon, mellyel bővült a cement termékek beszerzésének lehetősége. A vizsgált időszakban jelentős változás volt a Lafarge Csoport és a Holcim Csoport 2015-ös egyesülése, valamint 2018-ban a Readymix Hungária Kft.-nek és leányvállalatainak DDC-be való beolvadása, melynek hatására a DDC az ország legnagyobb cement és betongyártójává lépett elő, országos lefedettségű hálózattal. A 2022-t megelőző időszakban továbbá jellemző volt új betongyári kapacitások, kis- és középvállalkozások megjelenése a piacon, melyek a megnövekedett transzportbeton igényeket voltak hivatottak kielégíteni.

1.4.5. A piacra lépés idő- és költségigénye²⁶

Egy új vállalkozás számára a piacra való belépés szempontjából két lehetőség merülhet fel. Elméletileg egyrészt az új belépő kiépíthet magának egy saját cementgyárat, ez ugyanakkor többmilliárd forintos és több éves beruházást igényel, továbbá egyéb körülmények (jogszabályi korlátok, infrastrukturális feltételek stb.) is nehezítik a piacra lépést. Az ilyen jellegű belépés lehetőségét továbbá kétségessé teszi az idő- és költségigény mellett az is, hogy a működő gyáraknak is jelentős kapacitás tartalékai vannak. Cementgyár kiépítése nélkül egy vállalkozás beléphet a piacra

---

²⁶ VJ/34-23/2020. számú adatszolgáltatás 16. kérdésre adott válasz; VJ/34-29/2020. számú adatszolgáltatás 16. kérdésre adott válasz; VJ/34-31/2020. számú adatszolgáltatás 16. kérdésre adott válasz

forgalmazóként is, mely jóval kevesebb idő- és költségigénnyel jár. Ebben az esetben a sikeres működéshez a legfontosabb szempont egy megfelelő kapcsolatrendszer kiépítése, így ilyen formában jóval hamarabb, illetve kismértékű beruházással is be lehet lépni a piacra.

1.5. A cement termékek értékesítésének folyamatára, árazására vonatkozó információk

1.5.1.DDC

A DDC a beremendi és váci üzemben előállított cement termékeket belföldre és külföldre is értékesíti mind végfelhasználók, mind kereskedők részére, zsákos és ömlesztett formában egyaránt.

[ÜZLETI TITOK!].²⁷ [ÜZLETI TITOK!].²⁸

A DDC vevőit nem kategorizálja, nyilatkozata szerint bárki számára korrekt feltételrendszert biztosít szerződéseiben, így vevőkörében a legkülönbözőbb méretű vevők megtalálhatóak.²⁹

A DDC által értékesített cement termékek tényleges, vevők által fizetett árait szürke cement típusonként, valamint a szürke cement egészét tekintve a következő táblázat foglalja össze.

[a táblázat ÜZLETI TITOK!]

4. számú ábra: A DDC által értékesített szürke cement tényleges árának alakulása cementtípusonként³⁰

2015 és 2018 között csak kis mértékben változott a DDC által kínált szürke cement végső, fogyasztók által fizetett ára, a 2015-ös [13.500-26.700] Ft-ról 14.800-27.600] Ft-ra emelkedett az átlagos ár, mely a négy év tekintetében mindössze [5-10] százalékos emelkedést jelent. 2019-ben és 2020-ban nagyobb mértékben nőttek a szürke

---

²⁷ VJ/34-23/2020. számú adatszolgáltatás 7. kérdésre adott válasz, valamint 10. számú melléklet

²⁸ VJ/34-35/2020. számú adatszolgáltatás 4. kérdésre adott válasz

²⁹ VJ/34-23/2020. számú adatszolgáltatás 8. kérdésre adott válasz

³⁰ VJ/34-54/2020. számú adatszolgáltatás I.1. melléklete, VJ/34-269/2020. számú adatszolgáltatás 7. kérdésre adott válasz alapján

cement árak, melyek így 2020-ban elérték a [18.400-34.500] Ft/t tonna szintet is, azonban ezt részben indokolja az alábbiakban bemutatott költségek, leginkább a CO2 kvóta költségeinek meredek emelkedése. 2021-ben az árak növekedési üteme konszolidálódott az előző két évhez képest, ám 2022-ben a megfigyelt időszak legmagasabb áremelkedése volt tapasztalható.

A DDC által értékesített szürke cement termékek árazását alapvetően az adott termékek előállításának költségei határozzák meg. Ezen kívül befolyásolja a felhasznált adalékanyagok beszerzési árának változása, a jelentkező logisztikai költségek, a kiegészítő bányajáradék mértéke, valamint az aktuális építőipari helyzet, ami gyakorlatilag meghatározza a keresletet is.³¹ [ÜZLETI TITOK!].³²

[ÜZLETI TITOK!].³³

[a táblázat ÜZLETI TITOK!]

5. számú ábra: A DDC egy tonna cementre vonatkozó költség-kimutatása³⁴

A táblázatban szereplő adatokból látható, hogy mely költségelemek járulnak hozzá legnagyobb mértékben a szürke cement egy tonnára vetített egységköltségéhez. Ilyenek például a [ÜZLETI TITOK!], valamint a [ÜZLETI TITOK!] után fizetendő összegek. A számviteli nyilvántartás szerinti költségek ezek alapján 2015-ről 2021-re [10.200-19.700] Ft/t összegről [11.500-21.800] Ft/t összegre növekedtek, mely kb. [10-15] százalékos költségnövekedést jelent az időszak tekintetében. Ehhez képes 2021-ről 2022-re ugyanezen mutató [19.300-36.600] Ft/t összegre nőtt, ami [65-70] százalékos növekedést jelent egy év alatt. Ennek a növekedésnek a legfőbb oka az [ÜZLETI TITOK!] fordított összegek megemelkedése, melyek növekedése összesen az egy év alatti költségnövekedés [65-70] százalékát teszik ki.

---

³¹ VJ/34-23/2020. számú adatszolgáltatás 10. kérdésre adott válasz, VJ/34-269/2020. számú adatszolgáltatás 8. kérdésre adott válasz

³² VJ/34-35/2020. számú adatszolgáltatás 3. kérdésre adott válasz

³³ VJ/34-45/2020. számú adatszolgáltatás 3. kérdésre adott válasz

³⁴ VJ/34-45/2020. számú adatszolgáltatás 3. kérdésre adott válasz; VJ/34-54/2020. számú adatszolgáltatás II. 2. melléklet; VJ/34-269/2020. számú adatszolgáltatás 6. kérdésre adott válasz alapján

A számviteli nyilvántartáson kívüli üzleti költségek közé tartozik a [ÜZLETI TITOK!], valamint a [ÜZLETI TITOK!]. Ezek figyelembevételével az egy tonna szürke cementre vonatkozó költségek a 2015-ös [11.200-21.400] Ft/t szintről [16.300-20.300] Ft/t szintre emelkedtek 2020-ban, leginkább a [ÜZLETI TITOK!] költségének meredek emelkedése miatt. Ez körülbelül [40-45] százalékos költségnövekedést jelentett. Ezzel szemben az utóbbi két évben még nagyobb mértékben emelkedett ezen mutató. 2021-ben [23.000-42.500] Ft/t-t ért el, míg 2022-ben [35.300-65.400] Ft költség terhelődött egy tonna cement eladására, termelésére. Az előző évhez képest realizált költségnövekedést a táblázat utolsó sora mutatja, összességében a teljes megfigyelt időszakban körülbelül [310-315] százalékkal emelkedtek a DDC szürke cementre vonatkozó egységköltségei a vizsgált időszakban.

A DDC a Gazdasági Versenyhivatal számára nyújtott adatokkal kapcsolatban előadta továbbá, hogy az egyes költségelemek (például hőenergia, szén-dioxid kibocsátás) csökkenését [ÜZLETI TITOK!], azonban a szén-dioxid esetében a CO2 kvóta költségének ugrásszerű növekedése ezt ellensúlyozta. Előadta továbbá, hogy a bányajáradék okozta költségnövekedést eszközértékesítésekkel igyekeznek ellensúlyozni.³⁵

1.5.2. HOLCIM

A HOLCIM partnereivel keretszerződést köt, mely alapján a vevő jogosult a szerződéssel érintett termékek megvételére, melyet a keretszerződésben meghatározottak szerint, a szerződés időbeli hatálya alatt leadott egyedi vételi rendelések keretében tehet meg. A partnerek a keretszerződés alapján [ÜZLETI TITOK!].

A HOLCIM szürke cement termékeit [ÜZLETI TITOK!].

A HOLCIM partnereit [ÜZLETI TITOK!], továbbá, hogy a vevők [ÜZLETI TITOK!]. [ÜZLETI TITOK!].³⁶

---

³⁵ VJ/34-54/2020. számú adatszolgáltatás II. 2. melléklet, VJ/34-269/2020. számú adatszolgáltatás 3. számú kérdésre adott válasz

³⁶ VJ/34-31/2020. számú adatszolgáltatás 6-8. kérdésekre adott válasz

A HOLCIM nyilatkozatai alapján a vállalkozás által értékesített szürke cement árazását több tényező befolyásolja, ezek közül legfontosabbak [ÜZLETI TITOK!]. A vállalkozás árazási politikája [ÜZLETI TITOK!], az árazásra vonatkozó egyes rendelkezések és feltételek [ÜZLETI TITOK!].³⁷ A HOLCIM rendelkezik a szürke cement termékekre vonatkozó [ÜZLETI TITOK!] a vizsgált időszakban azonban [ÜZLETI TITOK!] arányban értékesítette szürke cement termékeit [ÜZLETI TITOK!]. Az esetek döntő hányadában vevői [ÜZLETI TITOK!] vásárolják tőle a szürke cementet, mely egy [ÜZLETI TITOK!].³⁸

A HOLCIM által értékesített szürke cement termékek körét, azok átlagos, a vevők által ténylegesen fizetett végső árait, valamint a szürke cement egészét tekintve adott évre vonatkozóan az átlagos árakat a következő táblázat mutatja.

[a táblázat ÜZLETI TITOK!]

6. számú ábra: A HOLCIM által értékesített szürke cement tényleges árának alakulása cementtípusonként³⁹

A táblázatból látható, hogy egyes cementtípusok árai nagyban különböznek, a szürke cement egészét tekintve azonban 2015 és 2019 között viszonylag stabil árak voltak megfigyelhetőek, a szürke cement átlagos, vevők által fizetett végleges árai mindössze [5-10] százalékkal emelkedtek öt év alatt. 2020-ra közel [1500-2600] Ft/t mértékű emelkedés figyelhető meg a HOLCIM által értékesített szürke cement átlagos árában. Ezt 2021-re még enyhébb, majd a 2022-es évre a periódus legjelentősebb mértékű, körülbelül [3300-6400] Ft/t nagyságú emelkedése követett. Az árak emelkedését azonban részben indokolja a költségek előző évekhez képesti emelkedése is. A vizsgált időszak egészét tekintve a HOLCIM által értékesített szürke cement termékek súlyozott átlagára körülbelül [40-45] százalékkal emelkedett.

A HOLCIM nyilatkozata szerint a szürke cement előállításának és értékesítésének során felmerülő legfontosabb költségelemek a következők:

³⁷ VJ/34-31/2020. számú adatszolgáltatás 10-11. kérdésekre adott válasz

³⁸ VJ/34-44/2020. számú adatszolgáltatás 6. kérdésre adott válasz

³⁹ VJ/34-56/2020. számú adatszolgáltatás 1. számú melléklete, VJ/34-271/2020. számú adatszolgáltatás 5. számú melléklete alapján

[ÜZLETI TITOK!].⁴⁰

A vállalkozás által benyújtott egy tonna szürke cementre vonatkozó költségkimutatást a következő táblázat mutatja.

[a táblázat ÜZLETI TITOK!]

7. számú ábra: A HOLCIM egy tonna szürke cementre vonatkozó költségkimutatása⁴¹

A táblázat számadatai alapján látszódik, hogy a vállalkozás által kiemelt költségelemek valóban nagy mértékben befolyásolják az egy tonna szürke cementre jutó költségeket. A HOLCIM költségei még a 2020-as évben sem érték el a 2015-ben látható szintet, a 2015-ről 2016-ra történő [20-25] százalékos költségcsökkenés elsősorban az [ÜZLETI TITOK!] és az [ÜZLETI TITOK!] tudható be, melyet az utóbbi években ellensúlyozni kezdett a [ÜZLETI TITOK!] miatti kiadások meredek emelkedése. 2019. és 2020. években nagy mértékű emelkedés látható továbbá az [ÜZLETI TITOK!], illetve a [ÜZLETI TITOK!] értékeiben. Az időszak végére rendkívüli mértékben, éves szinten [40-45], illetve [65-70] százalékkal emelkedtek a HOLCIM költségei, melyben lényegében az összes költségelem növekedése szerepet játszott.

1.5.3. DANUCEM

A DANUCEM a Danucem Slovensko a.s. által előállított cementet Magyarországon közvetlen értékesítés keretében elsősorban ipari beruházásokkal kapcsolatos megkeresések esetén, nagyobb megrendelők számára és ömlesztett kiszerezésben, nagykereskedők számára szintén ömlesztett formában, kiskereskedők számára pedig zsákos formában értékesíti.

Az értékesítés kapcsolatfelvétellel kezdődik, mely történhet a DANUCEM által írásos, esetleg személyes meglévő/potenciális vevői megkeresés alapján. Ajánlatot a vállalkozás írásos vagy szóbeli formában ad. Az ajánlatadást legtöbbször személyes

---

⁴⁰ VJ/34-44/2020. számú adatszolgáltatás 4. kérdésre adott válasz

⁴¹ VJ/34-44/2020. számú adatszolgáltatás 4. és 5. számú melléklete, VJ/34-271/2020. számú adatszolgáltatás 3. számú melléklete alapján

találkozó követi, ahol a felek megállapodnak a részletekben, és azokat később írásos szerződésben rögzítik. A DANUCEM kiszolgálást csak vevői megkeresés alapján teljesít, a szerződés írásos megléte azonban előfeltétele az együttműködésnek.

A DANUCEM kizárólag jogi személyekkel létesít üzleti kapcsolatot, a lakossági megkeresésekre csak vevőszolgálati jelleggel reagál. Partnereit a termékek fő felhasználása alapján kategorizálja, valamint azok tulajdoni viszonyai alapján: belső vevők (esetükben nem képződik bevétel), vállalkozáscsoporton belüli vevők, kapcsolódó vevők, harmadik felek.⁴²

A DANUCEM önálló árazási politikát folytat szürke cement termékeinek értékesítése során, a vevők által fizetett árat elsősorban az ügyfelekkel folytatott dinamikus ártárgyalások befolyásolják. Mivel a vállalkozás importőr, ezért árait befolyásolják továbbá a deviza árfolyamváltozások, valamint a szlovák gyártó költségei, mely magában foglalja a gyártás során felmerülő állandó költségeket (nyersanyag, fűtőanyag, villamosenergia, szállítási költség, CO2 kvóta), fix költségeket (munkaerő, javítás és karbantartás, adminisztrációs díjak, adók és járulékok), illetve az amortizációt.⁴³ A DANUCEM 2010-től kezdődően nem alkalmaz nyilvánosan közzétett listaárakat, a vállalkozás nem értékesít listaáron, az általa fenntartott belső árlistát csak a vállalatirányítási rendszerei céljából használja.⁴⁴

A következő táblázat bemutatja a DANUCEM által értékesített szürke cement típusok tényleges, a vevők által fizetett eladási árait.

[a táblázat ÜZLETI TITOK!]

8. számú ábra: A DANUCEM által értékesített szürke cement tényleges árának alakulása cementtípusonként⁴⁵

A DANUCEM által alkalmazott tényleges értékesítési árak 2015 és 2019 között viszonylag stabilak voltak, a 2015-ös [13.800-27.000] Ft/tonna szintről 2019-re

---

⁴² VJ/34-29/2020. számú adatszolgáltatás 6., 7. és 8. kérdésekre adott válasz

⁴³ VJ/34-29/2020. számú adatszolgáltatás 10. kérdésre adott válasz

⁴⁴ VJ/34-47/2020. számú adatszolgáltatás 3. kérdésre adott válasz

⁴⁵ VJ/34-57/2020. számú adatszolgáltatás 1. számú melléklete, VJ/34-261/2020. számú adatszolgáltatás 2. számú melléklete alapján

mindössze [14.500-26.000] Ft/ tonnára emelkedett a szürke cement ára, mely összesen [5-10] százalékos növekedést jelent. A 2019-2021-es időszakban meredekebben emelkedtek az árak, mely a DANUCEM esetében így megközelítette a [19.000-34.800] Ft/tonna szintet 2021-ben. Az áremelkedés 2015 és 2021 között körülbelül [35-40] százalékos volt. A vizsgált időszak utolsó évében, az eddigiekhez képest még nagyobb mértékű áremelkedés volt tapasztalható. 2022-ben az átlagos árszint több, mint 25.000-46.500] Ft/tonna volt, ami 2021-hez képest [30-35] százalékos, míg 2015-höz képest [80-85] százalékos növekedést jelent.

Mivel a DANUCEM importőrként van jelen a magyarországi piacon, a vállalkozásnál csak értékesítéssel kapcsolatos költségek merülnek fel. A DANUCEM által megkülönböztetett költségmutatókat, azok egy tonna szürke cementre vetített értékeit és az előző évhez viszonyított változását a következő táblázat mutatja.

[a táblázat ÜZLETI TITOK!]

9. számú ábra: A DANUCEM egy tonna szürke cementre vonatkozó költség-kimutatása⁴⁶

A DANUCEM költségei 2015 és 2018 között szinte nem emelkedtek, a négy év viszonylatában mindössze körülbelül [0-5] százalékkal emelkedett a vállalkozás egy tonna értékesített szürke cementre jutó költsége. A 2019-es évben az előzőekhez képest jelentős mértékű költségnövekedés volt tapasztalható, [15-20] százalékkal növekedtek a vállalkozás egységköltségei. Ezen növekedésnek nagyrészt az anyagi jellegű ráfordítások megnagyobbodása okozta. A 2020-as és 2021-es évben egyaránt [5-10] százalékos mértékben emelkedtek, míg 2022-ben a költségek a megelőző évhez képest [25-30] százalékos növekedés következett be. Ennek ismételen az anyagi jellegű ráfordítások emelkedése állt a háttérben, ám ezen évben az „egyéb szolgáltatások” költségelemen kívül minden másik elem százalékosan meghatározó mértékben növekedett meg.

---

⁴⁶ VJ/34-57/2020. számú adatszolgáltatás 2. kérdésre adott válasz, VJ/34-261/2020. számú adatszolgáltatás 3. számú melléklete alapján

A vállalkozás költségeinek legjelentősebb részét az eladott áruk beszerzési értéke teszi ki, mely a Danucem Slovensko a.s. gyártótól való árubeszerzést jelenti. A 2019 után történő növekedés legfőképpen ezen költségelem emelkedésének tudható be, így a Gazdasági Versenyhivatal indokoltan tartotta megkeresni a szlovák gyártót, hogy ismertesse a gyártás folyamán felmerülő költségeket, és azok alakulását a vizsgált időszakban. A Danucem Slovensko a.s. által benyújtott költségelszámolást a következő táblázat mutatja.

[a táblázat ÜZLETI TITOK!]

10. számú ábra: A Danucem Slovensko a.s. egy tonna szürke cementre vonatkozó költségkimutatása⁴⁷

A Danucem Slovensko a.s. kiemelte, hogy az egyéb változó költségelem tartalmazza [ÜZLETI TITOK!]. A Danucem Slovensko a.s. költségei forintban mérve 2015 és 2019 között stabilan [9500-17.500] és [10.000-18.000] tonnánkénti értéken mozogtak, mely 2020-ra nagy mértékben, közel [15-20] százalékkal emelkedett az előző évhez képest. Ez a benyújtott adatok alapján főként a szén-dioxid kvótáért fizetett összeg és a fuvar költségek emelkedésének, valamint a forint euróval szembeni gyengülésének tudható be. A 2021-es évben körülbelül [5-10] százalékos mértékben növekedtek a vállalkozás költségei, amely az előző és az ezt követő évhez képest nem kiugró emelkedés. A 2022-es évben a költségek forintban mérve [25-30] százalékos emelkedést mutattak, melynek legfőbb okai az anyagköltségek emelkedése, illetve a forint euróval szembeni gyengülése.

1.5.4. Összegzés

1.5.4.1. Költségek

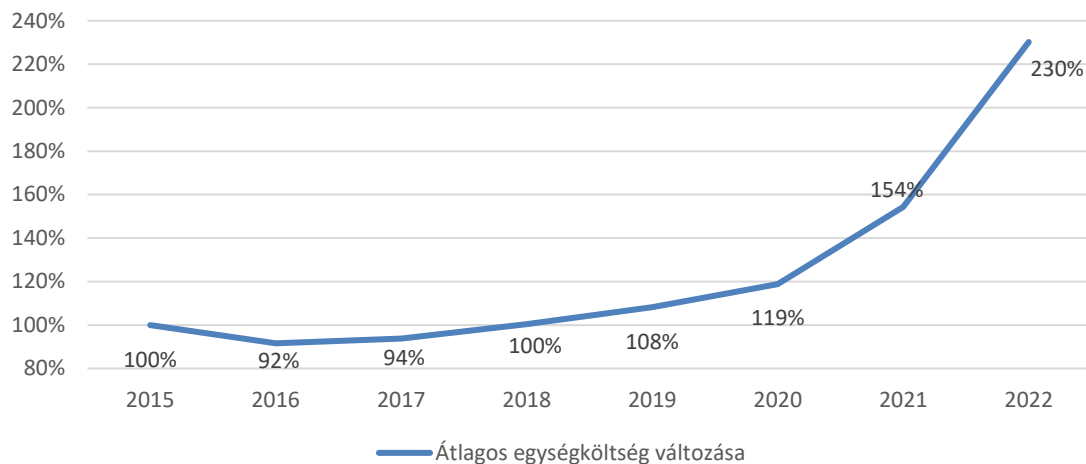
Fentiek alapján az eljárás alá vontak ismertették a magyarországi piacon értékesített egy tonna szürke cementre vonatkozó egységköltségeiket az általuk

---

⁴⁷ VJ/34-150/2020. számú adatszolgáltatás 1. számú melléklet, VJ/34-317/2020. számú adatszolgáltatás 1. számú melléklete alapján

nyilvántartott költségelemek összefüggésében. Az összefoglalt eredményeket a következő két ábra szemlélteti.

[a konkrét adatokat tartalmazó ábra ÜZLETI TITOK!]

11. számú ábra: Szürke cement egységköltségek

Fenti ábra alapján az eljárás alá vontak egy tonna értékesített szürke cementre vonatkozó költségei – különösképpen azt figyelembe véve, hogy homogén termékről van szó – eltérő módon változtak a 2015–2019. évek közötti időszakban. Mindhárom vállalkozásnál észlelhető azonban, hogy az egységköltségek nőttek (különösen a 2019 utáni időszakban), melynek legfőbb okai a beérkezett adatok alapján a szén-dioxid kvóta árának, az energiaáraknak, továbbá a két hazai gyártó esetén a bányajáradék költségeinek jelentős növekedése.

A következő ábra az előző évekhez viszonyított költségváltozást mutatja százalékos formában. Az ábra alapján, míg 2019-ig a költségek nem növekedtek nagy mértékben, egyes években még csökkentek is, addig 2019 után monoton és nagyobb mértékű növekedés volt tapasztalható mindhárom vállalkozás költségeiben.

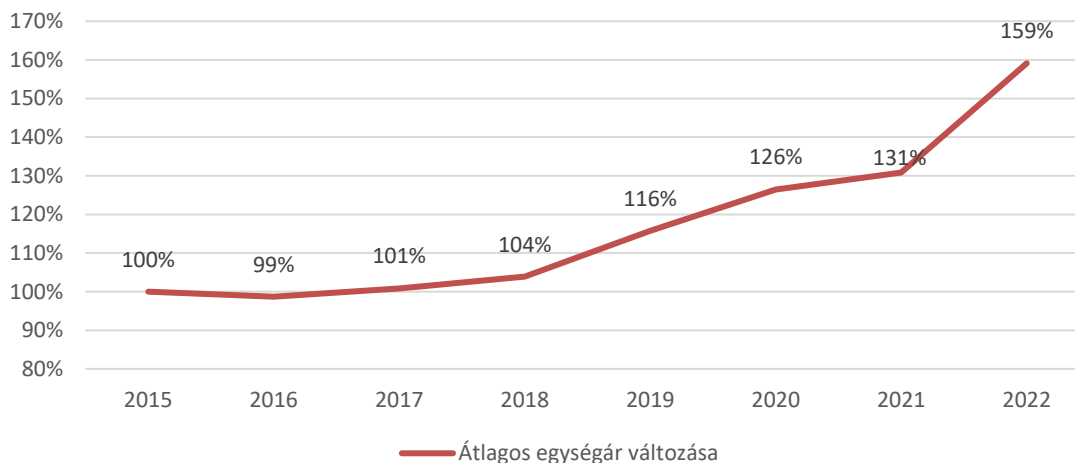
[az ábra ÜZLETI TITOK!]

12. számú ábra: Egységköltések alakulása az előző évhez képest

I.5.4.2. Árak

Az eljárás alá vontak benyújtották továbbá a magyarországi piacon értékesített szürke cement végső, ténylegesen a vevők által fizetett áaira vonatkozó adataikat. A beérkezett adatok alapján 2015 és 2022 között a szürke cement egyes eljárás alá vont vállalkozások által alkalmazott átlagos egységára (Ft/tonna) a következők szerint alakult.

[a konkrét adatokat tartalmazó ábra ÜZLETI TITOK!]

13. számú ábra: Szürke cement egységárak

A táblázatból alapvetően az olvasható ki, hogy a szürke cement átlagos ára a vizsgált nyolc évben mindhárom vállalkozás esetében emelkedett, a DDC és a DAUCEM esetében ez az emelkedés 2021-ig igen hasonló mértékű volt. A DANUEM nagyobb mértékben emelte az árait a másik két vállalkozáshoz képest 2022-ben, melynek hatására az általa értékesített szürke cement egységára átlagosan körülbelül [3200-8000] forinttal volt magasabb a tavalyi évben, mint a két versenytársáé.

Az előző évhez viszonyított árváltozások százalékos mértékét a következő diagram mutatja.

[az ábra ÜZLETI TITOK!]

14. számú ábra: Egységárak alakulása az előző évhez képest

I.6. Az eljárás alá vontakkal üzleti kapcsolatban álló kereskedők nyilatkozatai

A versenyfelügyeleti eljárás során a Gazdasági Versenyhivatal megkeresett több, az eljárás alá vont vállalkozások legalább egyikével üzleti kapcsolatban álló piaci szereplőt⁴⁸ az üzleti kapcsolat jellegének, illetve a piac behatóbb megismerése céljából.

I.6.1. A szürke cement árát befolyásoló tényezők

A megkeresett vállalkozások a szürke cement árát befolyásoló tényezők között leginkább az alap- és segédanyagok árainak, a gyártási költségeknek, a szállítási költségeknek, a bérköltségeknek, az energiaárak változásainak, továbbá a CO2 kvótának a hatásait és a környezetvédelmi/jogi szabályozást emelték ki. Ezen válaszok egybeesnek az eljárás alá vontak által felsorolt cement árát befolyásoló tényezőkkel.

I.6.2. Az eljárás alá vontakkal fennálló üzleti kapcsolat során tapasztaltak

A Gazdasági Versenyhivatal e körben az eljárás alá vontak szürke cement termékekkel kapcsolatban alkalmazott áraival, értékesítési gyakorlatával, valamint az eljárás alá vontakkal folytatott tárgyalások, egyeztetések során tapasztaltakról kért tájékoztatást a megkeresett kereskedőktől.

A 2018-2021-es időszakra vonatkozóan három kereskedő számolt be olyan esetről, amikor álláspontjuk szerint az eljárás alá vontak által alkalmazott áremeléseket a piaci körülmények változásai nem, vagy nem teljes mértékben indokoltak:

- Az eljárás alá volt vállalkozások 2019. és 2020. években 10%-ot megközelítő mértékben emeltek a cement beszerzési árain. Az utóbbi két évben az áremelés mértéke

---

⁴⁸ Összesen 38 db vállalkozást. Válaszok: 16. lábjegyzetben felsorolt adatszolgáltatások.

hosszas tárgyalási folyamat eredményeként alakult ki, az áremelés indokai és mértéke a vállalkozás számára nehezen volt elfogadható.

- 2018-ról 2019-re történt egy jelentősebb, 11,4%-os áremelkedés, majd 2019-ről 2020-ra egy újabb 10,3%-os, melyek a vállalkozás megítélése szerint mindkét évben magasabbak voltak az adott piaci körülmények között előzetesen elvárttól.

- Az érintett vállalkozás a HOLCIM-nál nem tapasztalt az éves inflációtól jelentősen eltérő árazást, a másik két eljárás alá vontnál azonban álláspontja szerint voltak olyan évek, amikor kiugró volt az árváltozás mértéke az inflációhoz vagy az átlagos áremeléshez képest.

A 2022-es évre vonatkozóan azonban a megkeresett kereskedők többsége a következőkről számolt be. 2022 első negyedévét mindegyik eljárás alá vont esetében a készlethiány, bizonyos korlátozások (mennyiségi, szállítási, karbantartás miatti), áremelés, kedvezmények kivezetése jellemezte. A második negyedévben pedig a mindhárom vállalkozásnál előforduló további áremelések mellett a két hazai gyártónál fennálló folyamatos gyárkarbantartásokat említették a kereskedők olyan jellemzőként, mely több eljárás alá vontnál is előfordult.

A megkeresett vállalkozások előadták, hogy iparági sajátosságnak számít, hogy a gyártók az adott évre vonatkozó áraikat a kora tavaszi időszakban, február és április között alakítják ki. Ebből kifolyólag az árak emelésére megközelítőleg azonos időben szokott sor kerülni. A 2022-es évtől kezdődően azonban az eljárás alá vont vállalkozások a korábbi, jellemzően évenkénti módosításhoz képest rövidebb időközönként vizsgálták felül áraikat és módosították szerződéseiket.

II. Alkalmazott jogszabályi rendelkezések

A Tpv. 21. §-a szerint tilos a gazdasági erőfölénnyel visszaélni, így különösen:

a) az üzleti kapcsolatokban - ideértve az általános szerződési feltételek alkalmazásának esetét is - tisztességtelenül vételi vagy eladási árakat megállapítani, vagy

más módon indokolatlan előnyt kikötni, vagy hátrányos feltételek elfogadását kikényszeríteni;

i) a piacra lépést más módon indokolatlanul akadályozni; vagy

j) a versenytárs számára indokolatlanul hátrányos piaci helyzetet teremteni, vagy gazdasági döntéseit indokolatlan előny szerzése céljából befolyásolni.

Az EUMSZ. 102. cikke szerint a belső piacon összeegyeztethetetlen és tilos egy vagy több vállalkozásnak a belső piacon vagy annak jelentős részén meglévő erőfölényével való visszaélése, amennyiben ez hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre. Ilyen visszaélésnek minősül különösen:

a) tisztességtelen beszerzési vagy eladási árak, illetve egyéb tisztességtelen üzleti feltételek közvetlen vagy közvetett kikötése;

b) a termelés, az értékesítés vagy a műszaki fejlesztés korlátozása a fogyasztók kárára.

A Tptv. 22. § (1) bekezdése értelmében gazdasági erőfölényben van az érintett piacon, aki gazdasági tevékenységét a piac többi résztvevőjétől nagymértékben függetlenül folytathatja, anélkül, hogy piaci magatartásának meghatározásakor érdemben tekintettel kellene lennie versenytársainak, szállítóinak és üzletfeleinek vele kapcsolatos piaci magatartására.

A (2) bekezdés szerint a gazdasági erőfölény megítéléséhez vizsgálni kell különösen

a) azt, hogy az érintett piacra való belépés és az onnan történő kilépés milyen költségekkel és kockázattal jár, illetve, hogy milyen műszaki, gazdasági vagy jogi feltételek megvalósítását igényli;

b) a vállalkozás, illetve vállalkozáscsoport [15. § (2) bekezdés] vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetét, illetve annak alakulását;

c) az érintett piac szerkezetét, a piaci részesedések arányát, a piac résztvevőinek magatartását, valamint a vállalkozásnak, illetve vállalkozáscsoportnak a piac alakulására gyakorolt gazdasági befolyását.

A Tpv. 22. § (3) bekezdése alapján gazdasági erőfölényben lehet egy vállalkozás, illetve vállalkozáscsoport vagy több vállalkozás, illetve több vállalkozáscsoport közösen.

A Tpv. 14. § (1) bekezdése szerint az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és a földrajzi terület figyelembevételével kell meghatározni.

A Tpv. 14. § (2) bekezdése szerint a megállapodás tárgyát alkotó árun túlmenően figyelembe kell venni az azt – a felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel – ésszerűen helyettesítő árukat (keresleti helyettesíthetőség), továbbá a kínálati helyettesíthetőség szempontjait.

A Tpv. 14. § (3) bekezdése szerint földrajzi terület az, amelyen kívül

- a) az üzletfél nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut beszerezni, vagy
- b) az áru értékesítője nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut értékesíteni.

A Tpv. 46. § (1) bekezdése szerint a versenyfelügyeleti eljárásra a Tpv.-ben foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni.

Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) rendelkezéseit a versenyfelügyeleti eljárásban akkor kell alkalmazni, ha azt a Tpv. kifejezetten előírja.

A Tpv. 67. § (2) bekezdése szerint a vizsgáló végzéssel vizsgálatot rendel el a Gazdasági Versenyhivatal hatáskörébe tartozó, valószínűsíthetően jogsértő magatartás észlelése esetén, ha a közérdek védelme versenyfelügyeleti eljárás lefolytatását szükségessé teszi.

A Tpv. 60/A. § (1) bekezdés b) pontja alapján a vizsgáló a versenyfelügyeleti eljárást megszünteti, ha az eljárás során beszerzett bizonyítékok alapján nem állapítható meg, hogy a magatartás jogsértő-e, és az eljárás folytatásától sem várható eredmény.

Az Ákr. 80. § (1) bekezdése szerint a hatóság az ügy érdemében határozatot hoz, az eljárás során hozott egyéb döntések végzéseik.

A Tpv. 82. § (1) bekezdése szerint a vizsgáló önálló jogorvoslattal megtámadható végzésével szembeni jogorvoslatra a fellebbezés szabályait kell alkalmazni azzal, hogy a fellebbezést az eljáró versenytanács bírálja el.

A Tpv. 81/A. §-a alapján a jogorvoslatra az e fejezetben nem szabályozott kérdésekben az Ákr. rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

Az Ákr. 116. § (1) bekezdése szerint az ügyfél, vagy akire a döntés rendelkezést tartalmaz, az elsőfokú döntés ellen akkor fellebbezhet, ha azt törvény kifejezetten megengedi.

Az Ákr. 112. § (2) bekezdés d) pontja alapján önálló jogorvoslatnak van helye az eljárást megszüntető végzés ellen.

III. A döntés

Az I. és II. pontban írtakra tekintettel a Gazdasági Versenyhivatal – a Tpv. 60/A. § (1) bekezdés b) pontja alkalmazásával – a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, mivel az eljárás során beszerzett bizonyítékok alapján nem állapítható meg, hogy a magatartás jogsértő-e, és az eljárás folytatásától sem várható eredmény az alábbiakban kifejtettek szerint.

III.1. Érintett piac

III.1.1. Érintett termékpiac

Az Európai Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) korábbi döntéseiben egymástól elkülönülő, két önálló érintett termékpiacként határozta meg a fehér és a szürke cementet.⁴⁹ A szürke cement kapcsán a Bizottság azon az állásponton volt, hogy az érintett termékpiacot nem szükséges további szegmensekre bontani a szürke cement

---

⁴⁹ Cases M.7054 - Cemex / Holcim Assets, 9 September 2014, para. 39; M.7009 - Holcim/Cemex West, 5 June' 2014, para. 24 and 41; M.3713 - Holcim/Aggregate Industries, 14 March 2005, para. 7; M.3572 - Cemex/RMC, 8 December 2004, para. 11; M.3415 - CRH/SEMAPA/Secil JV. 28 May 2004, para. 10; M.2317 - Lafarge/Blue Circle (II), 1 March 2001, para. 9; M.1157 - Skanska/Scancem, 11 November 1998, para. 31; M.7252 - Holcim/Lafarge, 15 December 2014, para. 56.

minősége, illetve osztályai mentén.⁵⁰ A Bizottság felvetette, hogy a szürke cement termékpiacát elviekben további szegmensekre lehet bontani attól függően, hogy a termék ömlesztve vagy zsákos kiszerelésben kerül értékesítésre, de a kérdést végül nyitva hagyta.⁵¹

A Gazdasági Versenyhivatal a korábbi döntéseiben egymástól elkülönülő érintett termékpiacként határozta meg a fehér és a szürke cementet, és az utóbbit nem bontotta további alpiacokra. A Gazdasági Versenyhivatal az ömlesztett, illetve a zsákos kiszerelésű szürke cementet egységesen azonos piachoz tartozóként kezelte.⁵²

A Gazdasági Versenyhivatal a szürke cement egységes és önálló piacként történő meghatározását a jelen ügyben is irányadónak tartja. A kiszerelés módja kapcsán felvethető (önálló) zsákos és ömlesztett szürke cement piacok kérdése a Gazdasági Versenyhivatal álláspontja szerint feltételezhetően továbbra is nyitva hagyható, mivel ezen ügy kapcsán nem merült fel olyan tény vagy körülmény, amely a piac e szerint történő szegmentációját feltétlenül szükségessé tenné.

Fentiekre tekintettel érintett termékpiacként a szürke cement piaca definiálható.

III.1.2. Érintett földrajzi piac

A Bizottság a korábbi döntéseiben arra az álláspontra helyezkedett, hogy a szürke cement földrajzi piaca egymást átfedő területekből épül fel, amelyek központjai a különböző cementgyárak. Az átfedő területek mérete attól a távolságtól függött, amelyen belül az adott cementgyár a termékeit értékesíthette.⁵³

---

⁵⁰ M.7054 - Cemex / Holcim Assets, 9 September 2014, para. 41; M.7009 - Holcim/Cemex West, 5 June 2014, para. 45; M.7252 - Holcim/Lafarge, 15 December 2014, para. 56; M.7550 - CRH/HolcimLafarge Divestment Business, para. 42.

⁵¹ M.7054 - Cemex / Holcim Assets, 9 September 2014, para. 43; M.7009 - Holcim/Cemex West, 5 June 2014, para. 49; Case M.7252 - Holcim/Lafarge, 15 December 2014, para. 49.

⁵² GVH Vj-17/2001-89 Holcim-Breitenburger-CeBeKa, 112. pont, Vj-153-397/2009 Holcim-VSH 76. pont, VJ/37-14/2017. DDC-ReadyMix Hungária, 61. pont

⁵³ M.7054 - Cemex / Holcim Assets, 9 September 2014, para. 52; M.7009 - Holcim / Cemex West, 5 June 2014, para. 64; M.460 - Holdercim/Cedest, 6 July 1994, para. 16; M.1030 - Lafarge/Redland, 16 December 1997, para. 16; M.1157 - Skanska/Scancem, 11 November 1998, para. 56; M.2317 - Lafarge/Blue Circle (II), 1 March 2001, para. 8; and M.3572 - Cemex/RMC, 8 December 2004, para. 20; M.7252 - Holcim/Lafarge, 15 December 2014, para. 68; M.7550 - CRH/HolcimLafarge Divestment Business, 24 April 2015, para. 47

A Holcim/Cemex West ügyben a Bizottság az adott szürke cementgyárak körüli 150-250 kilométeres sugarú (kör alakú) körzeteket tekintette megfelelő földrajzi piacoknak.

A Holcim/Lafarge ügyben a Bizottság, figyelembe véve azt a távolságot, amelyen belül a cementgyártók gazdaságosan képesek a szürke cementet értékesíteni, ugyanezt a piacmeghatározást követte. Ebben az ügyben a Bizottság azt állapította meg, hogy a cementgyárak átlagban a teljes értékesítésük 70%-át 150 kilométeren belül, míg 90%-át 250 kilométeren belül értékesítik az érintett régiókban.

A Cemex/Holcim Assets ügyben a Bizottság az érintett földrajzi piacot a cementgyárak körüli 150 kilométeres sugarú körzetében határozta meg, mivel a Cemex saját értékesítési adatainak elemzése azt igazolta az adott ügyben, hogy az értékesítések nagy többsége 150 kilométeren belüli desztinációra történt.⁵⁴

A Holcim/Lafarge ügyben a Bizottság a cementüzemek körüli 150-250 km-es sugarú körzeteket tekintette érintett földrajzi piacoknak Nyugat-, Közép- és Kelet-Európa számos régiójában.⁵⁵

A Gazdasági Versenyhivatal korábbi döntéseiben kifejtette, hogy a szürke cement jelentősebb távolságokra is gazdaságosan szállítható, amire tekintettel a szürke cement esetében érintett földrajzi piacként Magyarország területét tekintette, amelyre a 200-300 kilométeren belül elhelyezkedő külföldi importőrök különböző mértékű versenynyomást gyakorolnak.⁵⁶

Fentiekre tekintettel érintett földrajzi piacként Magyarország területe definiálható, amelyre a 200-300 kilométeren belül elhelyezkedő külföldi importőrök különböző mértékű versenynyomást gyakorolnak.

III.2. A közös gazdasági erőfölény vizsgálata

---

⁵⁴ M.7054 - Cemex / Holcim Assets, 9 September 2014, para. 62.

⁵⁵ M.7252, December 15, 2014

⁵⁶ GVH Vj-153-397/2009 Holcim-VSH, 77. pont, GVH Vj-17/2001-89 Holcim-Breitenburger-CeBeKa, 113. pont, VJ/37-14/2017. DDC-ReadyMix Hungária, 64. pont

III.2.1. Alapelvek

A Tpv. alapján a gazdasági erőfölénnyel való visszaélés törvényi tényállásának teljesüléséhez két konjunktív feltételnek kell fennállnia:

- a) az adott vállalkozásnak a Tpv. 22. §-a szerint gazdasági erőfölényes helyzettel kell rendelkeznie, és
- b) olyan magatartást kell tanúsítania, amely alapján megállapítható, hogy visszaélt gazdasági erőfölényével.

A jogsértés megállapításához mindkét fenti feltételt bizonyítani szükséges.

A Tpv. 22. § (3) bekezdése alapján gazdasági erőfölényben lehet egy vállalkozás, illetve vállalkozáscsoport vagy több vállalkozás, illetve több vállalkozáscsoport közösen (a továbbiakban: közös erőfölény).

A Gazdasági Versenyhivatal az Európai Bíróság joggyakorlatával⁵⁷ összhangban meghatározta, hogy vállalkozások közös erőfölényes helyzete abban az esetben állapítható meg, ha az érintett vállalkozások esetében az alábbi konjunktív feltételek (a továbbiakban: feltételrendszer) is teljesülnek⁵⁸:

- a) gazdasági szempontból kollektív entitásként kell megjelenniük az érintett piacon;
- b) az érintett piacnak megfelelően transzparensnek kell lennie annak érdekében, hogy a közös erőfölényes helyzetben lévő vállalkozások kellően követni tudják más vállalkozások magatartását;

---

⁵⁷ lásd többek között:

- T-68/89., T-77/89. és T-78/89. sz. egyesített ügyek Società Italiana Vetro SpA, Fabbrica Pisana SpA és PPG Vernante Pennitalia SpA kontra Bizottság (EBHT 1992., II-1403. o.) ECLI:EU:T:1992:38, 357-359. bekezdések;
- C-395/96. P. és C-396/96. P. sz. egyesített ügyek Compagnie maritime belge transports SA kontra Bizottság. (EBHT 2000., I-01365. o.) ECLI:EU:C:2000:132 (a továbbiakban Compagnie Maritime Belge ügy) 28-59. bekezdés;
- T-193/02. sz. ügy Laurent Piau kontra Bizottság (EBHT 2005., II-209. o.) ECLI:EU:T:2005:22, 110. pont,
- T-342/99. sz. ügy Airtours plc kontra Bizottság. (EBHT 2004., II-01785. o.) ECLI:EU:T:2002:146.

⁵⁸ a Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsának Vj/15-166/2014. számú döntése 389. pont

- c) a felek közötti hallgatólagos megállapodásnak fenntarthatónak kell lennie;
- d) a versenytársaknak és fogyasztóknak ne legyen lehetősége arra, hogy a közösen tanúsított magatartást meggátolják.

III.2.2. A közös gazdasági erőfölény vizsgálata jelen eljárásban

A szűk oligopolisztikus piacok jellemzője a piacon jelen lévő vállalkozások versenykorlátozó megállapodás hiányában is fellépő párhuzamos magatartása, amelynek eredményeként adott piacon érdemi versenyre nem kerül sor a szereplők között. A piac transzparenciája, a különböző piacralépési akadályok, mint a jogi jellegű korlátozások, a nagy tőkeigényű, nem biztosan megtérülő beruházások, továbbá a már a piacon lévő szereplők részéről érkező versenynyomás hiánya mind olyan tényezők, melyek erősítik a közös gazdasági erőfölény lehetőségét.⁵⁹

A versenyfelügyeleti eljárás megindításának időpontjában a rendelkezésre álló információk szerint alappal volt valószínűsíthető, hogy az eljárás alá vont vállalkozások közös gazdasági erőfölényes helyzettel rendelkeznek a vizsgálattal érintett piacon, illetve valószínűsíthetően összehangolt, nagymértékben azonos piaci magatartást folytattak, amelynek eredményeképpen a mindhárom vállalkozás által tartósan folytatott üzletpolitikán keresztül együttesen képessé váltak a Magyarországon alkalmazott cementárak befolyásolására, a versenytársak piacra lépésének akadályozására, valamint köztük a vizsgált magatartás hiányában kialakuló versenyből származó fogyasztói jólét csökkentésére, így a vizsgálat során végzett tényfeltárás elsődleges részét képezte a közös gazdasági erőfölényes helyzet feltárása és elemzése.

A Gazdasági Versenyhivatal a közös gazdasági erőfölény fennálltának/fenn nem álltának megállapítása érdekében szemlét tartott, valamint több körben részletes adatkérésekkel, több esetben a szolgáltatott adatokat még pontosító, részletező, frissítő adatszolgáltatás teljesítésére felhívó végzésekkel kereste meg az eljárás alá vontakat,

---

⁵⁹ Tóth Tihamér – Az Európai Unió versenyjoga (átdolgozás 2013). Wolters Kluwer Kiadó, 4.3. fejezet

továbbá szintén több körben részletes adatkéréssel keresett meg az eljárás alá vontakkal üzleti kapcsolatban álló 38 kereskedőt, valamint a Danucem Slovensko a.s.-t.

A beérkezett adatszolgáltatások alapján megállapítható, hogy a szürke cement termékek magyarországi piaca rendkívül koncentrált, a három eljárás alá vont piaci részesedése együttesen 2022-ig körülbelül 90 százalék volt, az általuk értékesített szürke cement mellett – bár 2022-t követően erősödő mértékben, de továbbra is – csupán csekély mennyiségű, importból származó termék jut még a hazai piacra. Megállapítható továbbá, hogy a jogi jellegű korlátozások és a beruházás rendkívül magas költsége új magyarországi cementgyár létesítésével szemben igen magas piacra lépési akadályt állít, a rendelkezésre álló adatok elemzése és a harmadik feles adatszolgáltatások szerint pedig az import termékek nem támasztanak kellő versenyt az eljárás alá vontak termékeivel szemben. A transzparenciával kapcsolatban megállapítást nyert, hogy a termékek tényleges ára mindhárom eljárás alá vont esetében egyedi tárgyalások során kerül kidolgozásra, azonban a velük üzleti kapcsolatban álló kereskedők egy része két vagy akár mindhárom eljárás alá vonttal is üzleti kapcsolatban áll, így nem zárható ki, hogy az eljárás alá vontak megismerik egymás árait. A transzparenciát erősíti a piac rendkívüli koncentráltságának ténye is.

A beérkezett adatszolgáltatások alapján továbbá az is megállapítható, hogy az eljárás alá vontak között a vizsgált időszakban fennáll(t) üzleti, illetve az I.3.4. címben említett szervezetekben való közös részvételre tekintettel egyéb kapcsolat, mely lehetőséget teremtett az eljárás alá vontak közti kommunikációra.

Fenti adatok, körülmények azonban a Gazdasági Versenyhivatal álláspontja szerint nem elégségesek ahhoz, hogy a közös gazdasági erőfölény fennállta minden kétséget kizáróan megállapításra kerülhessen. A Gazdasági Versenyhivatal rendelkezésére ehhez nem áll elegendő bizonyíték, és a Gazdasági Versenyhivatal álláspontja szerint az esetleges további adatkérésektől, így az eljárás folytatásától sem várható eredmény.

III.2.3. A közös gazdasági erőfölénnyel való visszaélés vizsgálata

A versenyfelügyeleti eljárás megindítását alapvetően az indokolta, hogy az eljárás alá vont vállalkozások valószínűsíthetően visszaélésszerű magatartást tanúsítottak, így a vizsgálat során végzett tényfeltárás hangsúlyos részét képezte a szürke cement magyarországi piacán az eljárás alá vont vállalkozások által alkalmazott fogyasztói áraknak, illetve az eljárás alá vont vállalkozások egy tonna értékesített cementre vonatkozó költségeinek, illetve – ezen információk birtokában – az egyes vállalkozások árréseinek kiszámítása, illetve azok összehasonlítása.

A következő diagram azt mutatja, hogy az eljárás alá vontak által rendelkezésre bocsátott adatok alapján mekkora nyereséget vagy veszteséget értek el egy tonna szürke cement értékesítése során a magyarországi piacon.

[az ábra ÜZLETI TITOK!]

15. számú ábra: Árrések alakulása 2015-2022, Forint / tonna

Az ábra alapján a marginok 2020-ig eltérő mértékben, ám pozitív értékűek maradtak az eljárás alá vont vállalkozások esetében. A 2021-es és a 2022-es évben két vállalkozás is – a pozitív marginok mértékéhez képest – nagy mértékű veszteségeket tapasztalt az árrések tekintetében. Ennek okai a beérkezett adatszolgáltatások alapján a kiegészítő bányajáradék és a megnövekedett energiaárak. A DANUCEM ebben a két évben is pozitív árrést tudott felmutatni, melynek oka valószínűsíthetően a versenytársakhoz képest alacsonyabb költségnövekedés és magasabb áremelkedés.

Az árrések együttmozgásának pontosabb szemléltetése érdekében a Gazdasági Versenyhivatal korrelációs mátrixot készített, mely megmutatja, hogy a három adatsor együtt mozgása milyen mértékű (1: tökéletes együtt mozgás, -1: tökéletesen ellentétes együtt mozgás, 0: nincs (lineáris) kapcsolat). Az első korrelációs mátrix a teljes megfigyelt időszakra vonatkozó korrelációs együtthatókat mutatja be.

	<i>DDC</i>	<i>HOLCIM</i>	<i>DANUCEM</i>
--	------------	---------------	----------------

DDC	1		
HOLCIM	0,99	1	
DANUCEM	-0,52	-0,46	1

16. számú ábra: korrelációs mátrix, a vállalkozások árreisének korrelációja, 2015-2022

A korrelációk közepes és magas mértékűek. A HOLCIM és a DDC árreiséi majdnem tökéletes együtt mozgást írtak le a megfigyelt időszakban a korrelációs együttható szerint, melynek legfőbb oka az utóbbi két évben tapasztalt nagymértékű negatív irányba való elmozdulás. Fontos azonban kiemelni, hogy kevés adat áll a Gazdasági Versenyhivatal rendelkezésére ahhoz, hogy ezen korrelációs együtthatókat statisztikailag szignifikánsnak lehessen értékelni, mindazonáltal segít szemléltetni a marginok alakulását.

A második korrelációs mátrix a 2015-2020-as időszak árreisének korrelációját mutatja be.

	<i>DDC</i>	<i>HOLCIM</i>	<i>DANUCEM</i>
DDC	1		
HOLCIM	0,19	1	
DANUCEM	-0,83	-0,46	1

17. számú ábra: korrelációs mátrix, a vállalkozások árreisének korrelációja, 2015-2020

A táblázatról leolvasható, hogy a DDC és a HOLCIM árreisének korrelációja ebben az időszakban már alacsonynak mondható, míg a DDC és a DANUCEM árreiséi erős negatív korrelációban vannak egymással. A Gazdasági Versenyhivatal ismételten megjegyzi, hogy a pontos elemzéshez nem áll elegendő adat rendelkezésére.

A következő ábrák szemléltetik, hogy az eljárás alá vont vállalkozások egységárai és egységköltégei hogyan változtak 2020-hoz képest⁶⁰, illetve milyen mértékben korreláltak egymással.

Az eljárás alá vontak egységárainak változását mutatja 2020-hoz képest a következő táblázat.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
DDC	[75-80%]	[75-80%]	[75-80%]	[80-85%]	[90-95%]	100%	[100-105%]	[115-120%]
HOLCIM	[85-90%]	[80-85%]	[80-85%]	[85-90%]	[90-95%]	100%	[100-105%]	[120-125%]
DANUCEM	[75-80%]	[75-80%]	[75-80%]	[80-85%]	[90-95%]	100%	[105-110%]	[135-140%]

18. számú ábra átlagos egységárainak alakulása 2015-2022, 2020 = 100%

A táblázat alapján leolvasható, hogy a HOLCIM 2018-ig tartó kiemelkedésén kívül az egységáraink 2018-tól 2022-ig nagyjából egységes ütemben változtak, még 2021-ben is, holott háromból két vállalkozást 2021. júliusától már érintett a kiegészítő bányajáradék jelentette többlet teher. 2022-re azonban a DANUCEM nagyobb mértékben emelte meg az árait a másik két vállalkozáshoz képest.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
DDC	[70-75%]	[65-70%]	[70-75%]	[80-85%]	[80-85%]	100%	[140-145%]	[215-220%]
HOLCIM	[105-110%]	[85-90%]	[85-90%]	[90-95%]	[90-95%]	100%	[140-145%]	[235-240%]
DANUCEM	[75-80%]	[75-80%]	[75-80%]	[75-80%]	[90-95%]	100%	[105-110%]	[135-140%]

⁶⁰ Bázisként a bányajáradék bevezetése előtti év került meghatározásra.

Danucem Slovensko	[85-90%]	[80-85%]	[80-85%]	[85-90%]	[85-90%]	100%	[105-110%]	[140-145%]
-------------------	----------	----------	----------	----------	----------	------	------------	------------

19. számú ábra: átlagos egységköltések változása 2015-2022, 2020 = 100%

egységárak	DANUCEM	DDC	HOLCIM	DANUCEM egységköltés	DANUCEM Slov. egységköltés
DANUCEM	1				
DDC	0,968	1			
HOLCIM	0,991	0,971	1		
DANUCEM egységköltés	0,995	0,977	0,993	1	
DANUCEM Slov. egységköltés	0,975	0,922	0,984	0,969	1

20. számú ábra: az eljárás alá vontak egységárai és a DANUCEM és Danucem Slovensko a.s. egységköltéseinek korrelációs mátrixa

A 19. és 20. számú táblázatok alapján látható, hogy a DANUCEM közel azonos értékben emelte árait költségeihez képest. A Danucem Slovensko a.s. által tapasztalt költségváltozások azonban nem gyűrűztek be teljes mértékben a DANUCEM árazási politikájába a megfigyelt időszakban. A Danucem Slovensko a.s. költségeinél a DANUCEM árazása jobban korrelált saját költségei mellett a HOLCIM árazásával, és hasonló mértékben korrelált a DDC árazásával. Fontos megjegyezni, hogy a 9. számú ábra alapján a DANUCEM költségeinek legnagyobb részét az eladott áruk beszerzési értéke, azaz a Danucem Slovensko a.s.-től beszerzett cement ára jelentette.

Ezen eredmények összevetésre kerültek a piaci részesedések és a marginok alakulásával is. Az adatokból kiolvasható, hogy a DANUCEM annak ellenére nem növelte meghatározó mértékben a piaci részesedését 2022-re (a megfigyelt időszak során a vállalkozás piaci részesedése a [20 és 35] százalékos intervallumban mozgott, tehát a

2022-es [30-35] százalékos érték az intervallumon belül maradt), hogy a vállalkozást nem érintette a kiegészítő bányajáradék okozta többlet teher, mely a másik két vállalkozás számára jelentős margin csökkenést okozott. Ezen piaci részesedés jelentős növekedés elmaradásnak egy tényezője lehetett, hogy a DANUCEM 2022-re a megfigyelt időszak alatti legmagasabb marginját érte el (15. számú ábra), az árait jóval a költségei felett határozta meg.

A Gazdasági Versenyhivatal által a beérkezett adatszolgáltatásokból készített elemzésekből⁶¹ tehát megállapítható, hogy az eljárás alá vontak által alkalmazott árak tekintetében megfigyelhető egy bizonyos együttmozgás, 2021-ig mindhárom eljárás alá vont esetében hasonló mértékű emelkedés látható. 2022-ben ugyanakkor a DANUCEM nagyobb mértékben emelte az árait a másik két vállalkozáshoz képest, melyet a vállalkozás – és a Danucem Slovensko a.s. – költségeinek emelkedése nem indokolt volna, a másik két eljárás alá vonttól eltérően a DANUCEM-et ugyanis nem érintette a 2021 júliusában bevezetett bányajáradék okozta jelentős többlet teher. A Gazdasági Versenyhivatal által készített elemzések alapján továbbá a DANUCEM árazása ezen időszakban jobban igazodott a másik két eljárás alá vont árazásához, mint a Danucem Slovensko a.s. költségeihez, holott tekintettel arra, hogy a DANUCEM költségeinek [ÜZLETI TITOK!] részét az eladott áruk beszerzési értéke, azaz a Danucem Slovensko a.s.-tól beszerzett cement ára jelenti, a DANUCEM áaira a Danucem Slovensko a.s. költségei meghatározóbb mértékben kellett volna, hogy kihassanak. A Gazdasági Versenyhivatal által vizsgált adatokból az is megállapítható, hogy a DANUCEM nem használta ki olyan mértékben a bányajáradék bevezetésével adódó piaci előnyét, melyet egyébként a piaci körülmények lehetővé tettek volna számára, piaci részesedését nem növelte meghatározó mértékben.

A Gazdasági Versenyhivatal a vizsgálati lépések során feltárt információk alapján továbbá megállapította, hogy az eljárás alá vontakkal üzleti kapcsolatban álló vállalkozások hivatkoztak olyan alkalmakra, mikor az eljárás alá vontak közel azonos

---

⁶¹ Lásd: „I.5.4. Összegzés” című fejezet és jelen fejezet

időben tanúsítottak egyező magatartást (árak emelése, korlátozások bevezetése, karbantartások végzése).

Fenti körülmények felvetik annak lehetőségét, hogy az eljárás alá vont vállalkozások között hallgatólagos megállapodás állhat(ott) fenn a köztük lévő staus quo fenntartása érdekében, a Gazdasági Versenyhivatal álláspontja szerint azonban a rendelkezésére álló iratok, illetve adatszolgáltatások alapján nem tisztázható a tényállás teljeskörű feltárásához és a jogsértés megállapításához kellő mértékben az eljárás alá vont vállalkozásoknak a vizsgálat tárgyát képező, a szürke cement magyarországi piacán a verseny korlátozására irányuló visszaélésszerű magatartása, illetve a feltételezett jogsértés részletei sem, és a feltételezetten jogsértő magatartásai jellegére tekintettel a már elvégzett vizsgálati cselekményeken túlmenően nincs más olyan eljárási cselekmény, amelyen keresztül a jelen eljárásban vizsgált magatartással kapcsolatos bizonyíték eredményes beszerzése alappal volna várható.

A Tpvt. 60/A. § (1) bekezdés b) pontja alapján a Gazdasági Versenyhivatal a versenyfelügyeleti eljárást megszünteti, ha az eljárás során beszerzett bizonyítékok alapján nem állapítható meg, hogy a magatartás jogsértő-e, és az eljárás folytatásától sem várható eredmény.

A Gazdasági Versenyhivatal értékelése szerint az eljárás megindításának alapjául szolgáló, gyanúra okot adó körülmények, így az eljárás alá vont vállalkozások közel azonos időben tanúsított egyező magatartásai (így például az áremelések, korlátozások bevezetése, karbantartások végzése), valamint az eljárás alá vontak hivatkozott üzleti, illetve egyéb természetű kapcsolatai, továbbá a szürke cement termékek magyarországi piacának rendkívüli koncentrálttsága miatt a versenytársak piacra lépésének esetleges akadályozásában megnyilvánuló, feltételezetten jogsértő magatartásai – az ezt alátámasztó bizonyítékok hiányában – önmagukban nem alapozzák meg a jogsértés megállapíthatóságát. A Gazdasági Versenyhivatal a korlátozottan rendelkezésére álló információk érdemi átvizsgálását követően nem tárt fel olyan bizonyítékokat, amelyek a Tpvt. 21. §-ában foglalt rendelkezéseket sértő magatartás részleteit, és így a feltételezett jogsértéssel összefüggő tényállás teljeskörű és a jogsértés megállapításához szükséges

mértékű megállapítását lehetővé tennék. A Gazdasági Versenyhivatal rendelkezésére álló információk alapján tehát nem állapítható meg teljes bizonyossággal, hogy az eljárás alá vont vállalkozások közös gazdasági erőfölényes helyzettel visszaélve a szürke cement magyarországi piacán alkalmazott cementárak befolyásolására irányuló, a versenytársak piacra lépésének akadályozásában megnyilvánuló, feltételezetten jogsértő magatartást valósítottak volna meg a szürke cement magyarországi piacán.

Fentiekre tekintettel az eljárás megszüntetésének van helye, a versenyfelügyeleti eljárás során beszerzett bizonyítékok alapján ugyanis az eljárás alá vontak közös gazdasági erőfölényes helyzete, illetve a közös gazdasági erőfölényes helyzettel való visszaélés nem állapítható meg, és az eljárás folytatásától sem várható ezzel ellentétes eredmény.

A Gazdasági Versenyhivatal álláspontja szerint a fentiek fényében az eljárás során beszerzett, azonban az eljárás lefolytatása során ténylegesen csak korlátozottabb mértékben megismerhető információkból származó részleges bizonyítékok alapján a Gazdasági Versenyhivatal nincs olyan helyzetben, hogy a versenyfelügyeleti eljárásban vizsgált magatartással összefüggő, feltételezett jogsértés tekintetében a tényállást és a jogsértést alátámasztó bizonyítékokat a közigazgatási hatósági döntéssel szemben támasztott jogszabályi követelményeknek megfelelően módon, a jogsértést alátámasztó mértékben, indokolt döntésében állapítsa meg, tekintettel arra is, hogy a Gazdasági Versenyhivatal egyébiránt minden olyan eljárási cselekményt elvégzett, amely észszerűen alkalmas lehetett arra, hogy a feltételezett jogsértést alátámasztó bizonyítékok a Gazdasági Versenyhivatal birtokába kerüljenek, így álláspontja szerint az eljárás folytatásától, további eljárási cselekménytől sem várható eredmény.

Mindezekre tekintettel a Gazdasági Versenyhivatal a Tpv. 60/A. § (1) bekezdés b) pontja alkalmazásával a versenyfelügyeleti eljárást megszünteti.

A Gazdasági Versenyhivatal hatáskörét a versenyfelügyeleti eljárásra a Tpv. 21. §-a tekintetében a Tpv. 44. § (2) bekezdése, az EUMSz. 102. cikke tekintetében a Szerződés 81. és 82. cikkében foglalt versenyszabályok végrehajtásáról szóló 2002. december 16-i 1/2003/EK tanácsi rendelet 5. cikke, valamint – az 1/2003/EK tanácsi

rendelet 35. cikkére is figyelemmel – a Tpv. 33. § (1) bekezdésének második mondata, illetékességét a Tpv. 45. §-a állapítja meg.

A jogorvoslati jog az Ákr. 112. § (2) bekezdés d) pontján alapul.

IV. Egyéb kérdések

A fellebbezés előterjesztése és elbírálása tekintetében a Gazdasági Versenyhivatal az alábbiakban ad tájékoztatást.

A Tpv. 81/A. § szerint a jogorvoslatra az e fejezetben nem szabályozott kérdésekben az Ákr. rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

A vizsgáló végzésével szembeni fellebbezést a Tpv. 82. § (3) bekezdése szerint – a végzés közlésétől számított nyolc napon belül – az ügyfél terjeszthet elő, valamint az, akire nézve a végzés rendelkezést tartalmaz.

Az Ákr. 117. § (1) bekezdése alapján a fellebbezésnek a döntés végrehajtására halasztó hatálya van.

Az Ákr. 118. § (1) bekezdése szerint fellebbezni csak a megtámadott döntésre vonatkozóan, tartalmilag azzal közvetlenül összefüggő okból, illetve csak a döntésből közvetlenül adódó jog- vagy érdeksérelemre hivatkozva lehet.

Az Ákr. 119. § (1) bekezdése szerint ha a fellebbezés alapján a hatóság megállapítja, hogy döntése jogszabályt sért, azt módosítja vagy visszavonja. Ugyanezen szakasz (3) bekezdése szerint ha a vizsgáló a megtámadott döntést nem vonja vissza, illetve a fellebbezésnek megfelelően azt nem módosítja, javítja vagy egészíti ki, a fellebbezést a hatóság az ügy összes iratával, a fellebbezési határidő leteltét követően felterjeszti az eljáró versenytanácshoz.

A vizsgáló a fellebbezést az ügy összes iratával együtt terjeszti fel, és a fellebbezésről kialakított álláspontjáról is nyilatkozik.

A Tpv. 82. § (3) bekezdése szerint a fellebbezést az eljáró versenytanács tárgyaláson kívül bírálja el. Az eljáró versenytanács döntését harminc napon belül meghozza, és gondoskodik annak közléséről; ezt a határidőt a Versenytanács elnöke indokolt esetben annak letelte előtt egy alkalommal, legfeljebb harminc nappal

meghosszabbíthatja. A fellebbezés érdemi elbírálása során az eljáró versenytanács az Ákr. 119. § (5) bekezdése szerint a következőképpen rendelkezhet: a vizsgáló döntését helybenhagyja, jogszabálysértés esetén azt megváltoztatja vagy megsemmisíti.

A fellebbezési illetékről a Gazdasági Versenyhivatal az alábbiakban ad tájékoztatást.

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 28. §-ának rendelkezései szerint a közigazgatási hatósági eljárásért az Itv.-ben megállapított illetéket kell fizetni. Az illetékkötelezettség akkor is fennáll, ha a hatóság a kérelemnek (fellebbezésnek) részben vagy egészben helyt ad, vagy azt elutasítja, továbbá, ha a (fellebbezési) eljárást megszünteti.

Az Itv. 29. § (4) bekezdése alapján a végzés elleni fellebbezésért 3000 forint illetéket kell fizetni.

Az Itv. 31. § (1) bekezdése alapján az illetéket az eljárás kezdeményezésekor az köteles megfizetni, aki az eljárás megindítását kéri (aki a fellebbezést előterjeszti).

Az Itv. 32. §-ának rendelkezései szerint a jogorvoslati eljárásban megfizetett illetéket az ügyfélnek (a fellebbezés előterjesztőjének) vissza kell téríteni, ha a közigazgatási hatóság vagy a bíróság által felülvizsgált közigazgatási hatósági döntés (a vizsgáló végzése) az ügyfél hátrányára részben vagy egészben jogszabálysértőnek bizonyult. A visszatérítést hivatalból, a jogorvoslati eljárást lezáró, vagy arra tekintettel hozott döntésben kell elrendelni, és azt a visszatérítés foganatosítása végett az ügyfél lakóhelye, székhelye, illetőleg a bíróság székhelye szerint illetékes állami adóhatóságnak kell megküldeni.

Az Itv. 73. § (1) bekezdése alapján a fellebbezési illetéket az eljárás kezdeményezését megelőzően vagy az eljáró hatóság felhívására átutalással, az átutalás közleményrovatában az ügyfél neve, lakcíme vagy székhelye, valamint az ügyszám feltüntetésével kell megfizetni.

Az Itv. 74/A. §-ának rendelkezései szerint az illetékbélyeggel megfizetett illetéket az eljárást kezdeményező iratra (a fellebbezésre) kell felragasztani. Az eljárást kezdeményező iratra (a fellebbezésre) ragasztott illetékbélyeget az ügyfélnek átírnia

vagy azon bármiféle megjelölést alkalmaznia nem szabad. A bélyeget az eljáró hatóság értékteleníti felülbélyegezéssel.

Átutalással történő megfizetés esetére az eljárási illetékek megfizetésének és a megfizetés ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 44/2004. (XII. 20.) PM rendelet 4/A. § (1) bekezdése alapján az eljáró hatóság az illeték megfizetéséről szóló fizetési felhívásban a Kincstár által e célra létrehozott központosított beszédési számlát vagy az eljáró hatóság kezdeményezésére nyitott központosított beszédési számlát jelöli meg az illeték megfizetésére szolgáló számlaként.

A Kincstár által e célra létrehozott központosított beszédési számla neve és száma: NAV Eljárási illetékhez kapcsolódó befizetések bevételi számla 10032000 01076064. Az átutalási bizonylatot a fellebbezéshez csatolni kell.

Az illeték meg nem fizetésének jogkövetkezményéről a Gazdasági Versenyhivatal az alábbiakban ad tájékoztatást.

A Tpvt. 62/B. § (10) bekezdése alapján az Ákr. rendelkezéseit kell alkalmazni az eljárási költség meghatározására és az eljárási költség előlegezésére.

Az eljárási költségekről, az iratbetekintéssel összefüggő költségtérítésről, a költségek megfizetéséről, valamint a költségmentességről szóló 469/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet 1. § 1. pontja alapján a közigazgatási hatósági eljárásban az illeték eljárási költség.

Az Ákr 128. § (1) bekezdése szerint kérelemre indult eljárásban az eljárási költséget – ha jogszabály másként nem rendelkezik – a kérelmező ügyfél előlegezi.

A Tpvt. 46. § (2) bekezdés f) pontja alapján az Ákr. rendelkezéseit kell alkalmazni a Tpvt.-ben foglaltakkal összhangban – az eljárás résztvevőinek az eljárással összefüggő kérelmei vonatkozásában – a kérelem nyomán indult eljárás megszüntetésére.

Az Ákr. 47. § (1) bekezdés d) pontja alapján a hatóság az eljárást megszünteti, ha az ügyfél nem tesz eleget eljárási költség előlegezési kötelezettségének.

Budapest, 2024. január 2.

